

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 544/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. decembra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s. r. o., Damborského 13, Nitra, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Havlík, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 9 C 596/2015-208 z 20. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] p r i j í m a na ďalšie konanie.
2. O d k l a d á vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 9 C 596/2015-208 z 20. septembra 2019 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 596/2015-208 z 20. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorého vykonateľnosť navrhuje odložiť a nadväzne navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je jednou z dedičiek po [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „právna predchodkyňa sťažovateľky“), na návrh ktorej sa na okresnom súde viedlo konanie proti žalovanej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) o určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Dôvodom podania žaloby bola kúpna zmluva, ktorou právna predchodkyňa sťažovateľky predala žalovanej nehnuteľnosť, avšak táto kúpna zmluva trpela dôvodmi absolútnej neplatnosti. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že po podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva došlo k podaniu protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“) proti rozhodnutiu o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovanej. Protestu prokurátora bolo vyhovené, rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovanej bolo zrušené a právna predchodkyňa sťažovateľky sa opätovne stala vlastníčkou nehnuteľnosti. Na základe uvedeného opadol dôvod podanej žaloby na určenie vlastníckeho práva, a preto vzala právna predchodkyňa sťažovateľky svoj žalobný návrh v celom rozsahu späť.

3. Okresný súd uznesením č. k. 9 C 596/2015-72 z 2. decembra 2016 konanie zastavil a právnej predchodkyňi sťažovateľky priznal náhradu trov konania. Proti tomuto

rozhodnutiu v časti výroku o trovách konania žalovaná podala odvolanie. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 25 Co 100/2017-99 z 26. júla 2017 rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne uznesením č. k. 9 C 596/2015-77 z 28. marca 2019 rozhodol, že žalovaná má voči sťažovateľke (a ďalším právnym nástupcom) nárok na náhradu trov prvoinštančného a druhoinsančného konania v rozsahu 100 %. Toto rozhodnutie nadobudlo vo výroku o nároku na náhradu trov konania právoplatnosť 17. apríla 2019.

4. Nadväzne okresný súd uznesením č. k. 9 C 596/2015-190 zo 7. júna 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom zaviazal sťažovateľku (spoločne a nerozdielne s ďalšími právnymi nástupcami) k povinnosti zaplatiť žalovanej trovy prvoinsančného konania vo výške 367,27 € a trovy odvolacieho konania vo výške 92,20 €. Napadnutým uznesením vydaným sudcom okresného súdu bolo rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka na základe sťažnosti žalovanej zmenené, a to pokiaľ ide o výšku týchto trov na sumu 2 049,93 €. Zmenu rozhodnutia odôvodnil sudca okresného súdu tým, že predmet konania je ocniteľný v peniazoch, pričom podľa jeho názoru bolo potrebné vychádzať z hodnoty predmetu sporu, ktorým bola suma 32 108,75 €, za ktorú pôvodná žalobkyňa predala nehnuteľnosť [REDACTED] [REDACTED]

5. V napadnutom uznesení okresného súdu sťažovateľka vidí porušenie svojich práv. Zastáva názor, že okresný súd sa žiadnym spôsobom nezaoberal účelnosťou vynaložených trov konania s poukazom na skutkové okolnosti predmetu sporu. Poukazuje tiež na to, že predmetom konania bola neplatnosť kúpnej zmluvy (a z toho plynúci petit o určení vlastníckeho práva), podľa ktorej bola hodnotou sporu kúpna cena nehnuteľnosti vo výške 1 500 €. Okresný súd však vychádzal z hodnoty nehnuteľnosti uvedenej v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi sťažovateľkou a [REDACTED] (32. 108,75 €, pozn.), a nie z hodnoty nehnuteľnosti uvedenej v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi sťažovateľkou a žalovanou, ktorej platnosť bola žalobou napadnutá. Sťažovateľka ozrejmuje, že žalovaná bola zapísaná na list vlastníctva ako vlastník spornej nehnuteľnosti, ktorú nadobudla na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy za kúpnu cenu 1 500 €. Preto bolo potrebné považovať za hodnotu sporu túto sumu. V tejto súvislosti poukázala na to, že okresný súd v skutkovo a právne totožnej veci uznesením sp. zn. 12 C 496/2015 z 25. septembra 2018

zrušil rozhodnutie, ktorým vyšší súdny úradník vyčíslil trovy konania rovnako ako v napadnutom rozhodnutí, a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom vyslovil názor, že je potrebné vychádzať z hodnoty pozemku uvedenej v kúpnej zmluve (obdobne rozhodol okresný súd v uznesení č. k. 12 C 482/2015-253 z 28. októbra 2019 či v uznesení č. k. 12 C 496/2015-261 z 28. októbra 2019). Napadnutým rozhodnutím sa teda okresný súd odchýlil od svojej rozhodovacej činnosti, pretože bez presvedčivého odôvodnenia zmenil svoj názor v skutkovo a právne analogických veciach, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

6. Sťažovateľka nadväzne uzatvára, že neexistuje jednotná a ustálená rozhodovacia prax všeobecných súdov o tom, z akej hodnoty sporu sa má určiť výška náhrady trov konania. Je preto potrebné zjednotiť a ustáliť súdnu prax na účel zachovania princípu právnej istoty.

7. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jej v záhlaví označené práva, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

8. Zároveň sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia, pretože to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom. Odkladom vykonateľnosti by nevznikla žiadnym osobám ujma, ktorá by vznikla sťažovateľke v prípade, ak by došlo k výkonu exekúcie napadnutého rozhodnutia, ktorý by bol v rozpore s ústavou.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

14. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), ako aj to, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti

sťažovateľky na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

15. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. V zmysle § 131 zákona o ústavnom súde, odklad vykonateľnosti zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

16. Ústavný súd preskúmal ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie, dôvody ústavnej sťažnosti i návrh sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre odloženie jeho vykonateľnosti, keďže sťažovateľke hrozí v dôsledku prípadného výkonu tohto rozhodnutia závažná ujma, pričom odložením vykonateľnosti nebude ohrozený žiaden verejný záujem. Preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

17. Ústavný súd súčasne poukazuje na to, že odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia možno charakterizovať ako rozhodnutie dočasné a predbežné, takže prípadným vyhovením alebo odmietnutím návrhu na odloženie vykonateľnosti ústavný súd nijako neprejudikuje konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 30/09).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu

